

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'ın Çınar ilçesine bağlı Çömçeli köyünde ormanlık alanda bir çimento firması tarafından kum ocağı açılmak istenmekte, bu girişim halkın rızası olmadan yürütülmektedir. Köylüler, yaşam alanlarını ve geçim kaynaklarını tehdit eden bu projeye karşı çıkmakta; ancak idari ve siyasi mercilerden beklentilerine karşılık alamamaktadır. Tarafımızca daha önce yöneltilen yazılı soru önergesine verilen yanıtta, projeye ilişkin "ÇED Gerekli Değildir" kararı verildiği ve proje dosyasında çevresel etkilerin sınırlı olduğu iddia edilmiştir. Ne var ki köylüler, bu projenin orman varlığına, tarım ve hayvancılıkla geçinen halkın yaşamına, su kaynaklarına ve bölge ekosistemine ağır tahribatlar vereceğini belirtmektedir.

Bu endişelerin yersiz olmadığı, 24 Mart 2025 tarihinde yaşanan jandarma müdahalesiyle bir kez daha kanıtlanmıştır. Köylüler, kum ocağının açılmasına karşı çıkarak yaşam alanlarını korumaya çalışırken jandarma tarafından müdahaleye uğramış, havaya ateş açılmıştır. Bu müdahale, projeye dair verilen "zararsızlık" kararlarını fiilen geçersiz kılmakta ve projenin sadece çevresel değil, aynı zamanda sosyal bir krize yol açtığını ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda;

1. Çömçeli köyünde ormanlık alanda kum ocağı açılması için verilen "ÇED Gerekli Değildir" kararı, halkın itirazları ve fiili direnişi karşısında yeniden değerlendirmeye alınacak mıdır?
2. Projenin uygulanacağı alanın, köy yerleşim alanına bu denli yakın olması ve doğrudan geçim kaynaklarını tehdit etmesi göz önüne alındığında, Bakanlığınız bu alanda bir yerinde denetim gerçekleştirmiş midir?
3. Köylülerin dilekçeleri ve halkın itirazları Bakanlığınıza ulaştı mı? Ulaştıysa, bu itirazlara ilişkin alınmış herhangi bir idari karar var mıdır?
4. Proje için "ÇED Gerekli Değildir" kararı alınırken, bölgedeki kümülatif etkiler, yeraltı su kaynakları, hayvancılık faaliyetleri ve toprak yapısına dair bağımsız ve yerel ölçekte bir bilimsel rapor hazırlanmış mıdır?
5. Jandarma eşliğinde yürütülen çalışmalarda halkın tepkisine rağmen projenin devam ettirilmesi, Bakanlığınızın "katılımcı çevre yönetimi" ilkesine uygun mudur?
6. Çömçeli köyünde yaşanan bu örnekte olduğu gibi, halkın onayı olmadan yürütülen projelerle ilgili çevresel ve sosyal etki analizlerinin zorunlu hale getirilmesi için Bakanlığınızın bir düzenleme planı bulunmakta mıdır?
7. Kum ocağı açılması planlanan bu ormanlık alanın, Bakanlığınız tarafından özel koruma bölgesi ilan edilmesi gündeme gelecek midir?